

vězdářská
ročenka
1977

Academia • Praha

Hvězdářská
ročenka
1977

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD

**Hvězdářská
ročenka
1977**

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD

Vědecký redaktor

Prof. RNDr. Vladimír Vanýsek, DrSc.

Recenzent

RNDr. Jan Svatoš, CSc.

Hvězdářská ročenka 1977

Sestavili

**Jiří Bouška,
Vladimír Guth,
Bedřich Onderlička,
Jaroslav Ruprecht
a spolupracovníci**

Ročník 53

ACADEMIA

nakladatelství Československé akademie věd
PRAHA 1976

PŘEDMLUVA

Letošní — padesátýtřetí — ročník Hvězdářské ročenky je zpracován stejně jako předchozí a není v něm podstatnějších změn proti ročníkům minulým. Vysvětlení k Hvězdářské ročence bylo naposledy uveřejněno v ročníku 50 (Hvězdářská ročenka 1974).

Části A, B1, B2 a B4 (zákryty hvězd Měsícem) a B6 zpracoval Vl. Guth, části B3, B4 (zatmění) a B5 J. Bouška, části B7 a B8 B. Onderlíčka a část C Vl. Ptáček. Na sestavení přehledu pokroků v astronomii za rok 1975 se podíleli: P. Andrlé (D2), J. Bouška (D5), L. Hejna (D3), B. Onderlíčka (D4), P. Pecina (D6), J. Ruprecht (D7—D17) a L. Webrová (D1).

V dubnu 1976

Autoři

A. KALENDÁŘNÍ DATA ROKU 1977

Rok 1977 *řehořského (gregoriánského)* kalendáře, tř. nového stylu je rok obyčejný o 365 dnech. Počíná se u nás 1. ledna o středo-evropské půlnoci.

Rok 1977 *juliánského* kalendáře, tř. starého stylu, je také rok obyčejný o 365 dnech. Počíná se dnem 14. ledna 1977 nového stylu.

Základy roku 1977 v řehořském kalendáři jsou:

Sluneční kruh	26	epakta	10
(perioda 28-letá)			
zlaté číslo	2	nedělní písmeno	B
(perioda 19-letá)			
římský počet	15	velikonoční neděle ..	10. IV.
(perioda 15-letá)			

Jiné éry a periody:

Rok 1977 *křesťanské éry* (ab incarnatione Domini) se shoduje:

a) s rokem 7485/86 světové éry *řecké* neboli *byzantské*. Rok 7485 začal dne 14. září 1976 greg., rok 7486 začne dne 14. září 1977 greg.

b) s rokem 6690 *juliánské periody Scaligerovy*. Rok 6690 začne dnem 14. ledna 1977 greg.

c) s rokem 5737/38 *židovské éry*. Rok 5737 je obyčejný rok zkrácený o 353 dnech, začal dne 25 září 1976 greg. Rok 5738 je přestupný rok obyčejný o 384 dnech, začne dne 13. září 1977 greg.

d) s rokem 2753 *olympiád* a to s prvním rokem 689 olympiády. Počíná dne 14. července 1977 greg.

e) s rokem 2786 *ab urbe condita* (od založení Říma), počíná dne 14. ledna 1977 greg.

f) s rokem 1397/98 *mohamedánské éry Hedžry*. Rok 1397 je obyčejný rok o 354 dnech, který začal při západu Slunce dne 23. prosince 1976 greg. Rok 1398 je přestupný rok o 355 dnech, který začne při západu Slunce dne 12. prosince 1977 greg. *Ramadan* začíná dne 16. srpna 1977 greg.

g) s rokem 1898/99 *indické éry Saka*. Rok 1898 začal dne 21. března 1976 greg., rok 1899 začne dne 22. března 1977 greg.

h) s rokem 2637 *japonské éry*, začíná dne 1. ledna 1977 greg.

ch) s rokem 1693/94 *Diokleciánovy éry (koptský kalendář)*, rok 1693 začal dne 11. září 1976 greg., rok 1694 začne dne 11. září 1977 greg.

Besselův rok 1977,0 annus fictus začíná dne 1977 I. 0,462 *ĚČ*, tj. 1976. XII. 31 v 11^h6,1^m *ĚČ*. Je to okamžik, kdy střední délka Slunce ovlivněná aberací je 280°. V druhé polovině roku vztahujeme polohy hvězd na rok 1978,0 tj. 1978 I. 0,705 *ĚČ*, čili 1977. XII. 31 v 16^h55^m *ĚČ*.

Juliánské dni: Datum 1977. I. 1 0^h *SČ* = 2443144,5 dní juliánské periody. Juliánské dni jsou uvedeny v denní sluneční efemeridě, počínají v poledne světového času, a to o 12^h později než střední dni téhož data. Pro některé účely se užívá číslování pro hvězdné dny počínající průchodem jarního bodu Greenwichským poledníkem a počítají se od Juliánského datování. I. I. 1977 0^h GST Greenw. hvězd. času = 2449835,0 GSD Greenw. hvězd. dní. Na 21 září připadají dva průchody jarního bodu Green. poledníkem a proto i dva údaje pro GSD: 2450098,0 a 2450099,0 GSD.

Astronomické roční doby

Začátek jara, jarní rovnodennost ..... III. 20 v 18^h42^m56^s *SEČ*
 Začátek léta, letní slunovrat ..... VI. 21 ve 13^h14^m30^s *SEČ*
 Začátek podzimu, podzimní rovnodennost ... IX. 23 ve 4^h29^m32^s *SEČ*
 Začátek zimy, zimní slunovrat ..... XII. 22 v 0^h23^m26^s *SEČ*

POLOHA NĚKTERÝCH NAŠICH HVĚZDÁREN

Místo	Zem. délka vých. od Greenw.	Zeměpisná šířka	Oprava hvězd. času	Nadm. výška
<i>Praha 5 – Smíchov</i> Astr. ústav MFF KU	0 ^h 57 ^m 34,9 ^s 14°21'43,2"	+50°04'36"	– 9,46 ^s	267m
<i>Praha 1 – Petřín</i> hvězdárna hl. m. Prahy	0 ^h 57 ^m 35,8 ^s 14°23'58,0"	+50°04'56"	– 9,46 ^s	327m
<i>Praha 1 – Klementinum</i> býv. Praž. stát. hvězd.	0 ^h 57 ^m 40,3 ^s 14°25'04,5"	+50°05'16"	– 9,47 ^s	197m
<i>Praha 1 – ČVÚT</i> obserვაოř KAG	0 ^h 57 ^m 40,9 ^s 14°25'14,0"	+50°04'40"	– 9,47 ^s	237m
<i>Ondřejov – ČSAV</i> obserვაოř ASÚ	0 ^h 59 ^m 08,1 ^s 14°47'01,1"	+49°54'38"	– 9,71 ^s	528m
<i>Brno – Kraví hora</i> ASÚ – UJP, Koper. hvězd.	1 ^h 06 ^m 21,2 ^s 16°35'18,0"	+49°12'15"	– 10,90 ^s	310m
<i>Skalnáé Pleso SAV</i> obserვაოř ASÚ	1 ^h 20 ^m 58,8 ^s 20°14'42,0"	+49°11'20"	– 13,30 ^s	1783m

Důležité upozornění: Počínaje rokem 1960 jsou některé údaje uvedeny v rovnoměrně plynoucím čase, tzv. *efemeridovém EČ*, jiné v čase *světovém SČ*, většinou však v čase *středoevropském SEČ*, tj. v čase středoevropského poledníku 15° východně Greenwiche. Není-li jinak vyznačeno, jsou časy uvedené v čase středoevropském. Mezi časy platí tyto vztahy:

$$\begin{aligned} \text{středoevropský čas } SE\check{C} &= \text{čas světový } S\check{C} + 1^{\text{h}}00^{\text{m}}00^{\text{s}} \\ \text{efemeridový čas } E\check{C} &= \text{čas světový } S\check{C} + \Delta T^{\text{s}} \\ \text{středoevropský čas } SE\check{C} &= \text{čas efemeridový } E\check{C} + 1^{\text{h}}00^{\text{m}}00^{\text{s}} - \Delta T^{\text{s}} \end{aligned}$$

ΔT^{s} se určuje dodatečně z pozorování. Světové efemeridy počítají pro rok 1977 s předběžnou korekcí $\Delta T^{\text{s}} = +46,0^{\text{s}}$. Bližší viz oddíl o časových signálech.